



PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

KALEVAGATAN 6 - HELSINGFORS 10
Telefon (växel) 642511 Postgiro 120811
Affärsbankerna Andelsklasserna Sparbankerna konto 5041

Cirkulär nr 8/74

19.4.1974

Till arbetspensionsanstalterna

Till Riksdagen har den 11.4.1974 avlåtits Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare och till vissa andra därmed sammanhängande lagar.

Propositionen innehåller i huvudsak förslag till den nivåförhöjning av arbetspensionerna, om vilken avtalats vid den inkomstpolitiska helhetsuppgörelsen denna vår. För den privata sektorns arbetstagare och för företagarna skulle den målsatta pensionsnivån efter reformen vara 60 % i stället för som tidigare 40 %. Minimipensionens belopp skulle stiga från 22 % till 33 %. Samordningen av arbetspensionerna och folkpensionen skulle ändras att motsvara den nya målsättningen. Därtill ingår i propositionen vissa tekniska ändringsförslag.

De nya stadgandena skulle beröra pensioner, som baserar sig på pensionsfall efter det dessa stadganden trätt i kraft. På pensioner, som baserar sig på före stadgandenas ikraftträdande inträffade pensionsfall, skulle nu gällande stadganden tillämpas, dock med den ändringen, att minimipensionens nivå skulle höjas till 25 %.


Vid Pensionsskyddscentralen utredes som bäst, i vilken mån Pensionsskyddscentralens olika register kan användas vid det praktiska genomförandet av lagändringen. Pensionsanstalterna kommer att informeras närmare om detta inom ett par månader.

I motiveringarna till propositionen har förutsatts, att stadgandena träder i kraft den 1.7.1975. Om tidpunkten för ikraftträdandet stadgas dock senare särskilt genom förordning.

Propositionens innehåll i detalj framgår av medföljande bilaga. När lagändringarna blivit stadfästa ger Pensionsskyddscentralen noggrannare anvisningar om deras tillämpning.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN


Alpo Mustonen


Lauri Koivusalo

Bilaga

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av lagen om pension för arbetstagare och till
vissa därtill anslutna lagar.

Vid utvecklandet av pensionsskyddet har som främsta mål ställts, att en tillfredsställande utkomst skall garanteras dem, som för sin utkomst är helt eller nästan helt beroende av sina pensionsinkomster. För den skull höjdes folkpensionens understödstillägg och bostadsbidrag från den 1 juli 1973 så, att utkomstnivån för en folkpensionstagare med inga eller med ringa inkomster i det närmaste motsvarar det som återstår av minimilönen sedan skatterna betalats. Detta utvecklingsarbete borde nu konsekvent fortsättas med en ökning av pensionskyddet för befolkningen i låg- och medellönegrupperna. Till dessa grupper, i fråga om vilka konsumtionsnivån vid pensioneringen sjunker kraftigast, hör industri- och andra yrkesarbetare i tjänst hos privata arbetsgivare, vissa funktionärsgrupper och många inom jordbruket och andra näringsgrenar verksamma småföretagare. De får inte del av de ovan nämnda förhöjningarna av folkpensionerna och i allmänhet inryms de inte i kretsen för de tilläggspensionssystem, som anordnats inom den offentliga förvaltningen eller på privat, frivillig väg. De nu föreslagna ändringarna syftar till att minska de olikheter, som i detta avseende förekommer mellan skilda befolkningsgrupper. Propositionen motsvarar till sitt innehåll det förslag till utvecklandet av pensionssystemen, som intresseorganisationerna framfört i anslutning till den inkomstpolitiska helhetsuppgörelsen och som regeringen för sin del godkänt.

Arbetspensionernas nivåförhöjning.

För förverkligande av ett enhetligt pensionskydd anser regeringen det påkallat att höja målsättnings- och miniminivån för det i lagen om pension för arbetstagare (395/61), lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), lagen om pension för företagare (468/69) och lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) avsedda pensionsskyddet. Nivåförhöjningen föreslås genomföras så, att pensionen skulle tillväxa med 1 ½ % i året i stället för med nu-

varande 1 %. Full pension skulle då uppgå till 60 % av lönen och skulle intjänas under 40 års tid, medan motsvarande pension nu är 40 %. Den minimipensionsprocent, som reglerar de äldre åldersklassernas pensionsnivå, skulle på motsvarande sätt ökas från 22 % till 33 %. Den förhöjda koefficienten skulle tillämpas från det lagarna trätt i kraft. Sålunda skulle de nya arbetspensionerna vara en och en halv gång så stora som pensionerna hittills. Undantag härifrån skulle den del av pensionen utgöra, som eventuellt intjänats med stöd av lagen om pension för arbetstagare innan denna lag den 1 juli 1962 trädde i kraft. Beaktandet av tjänstgöringstid före lagens ikraftträdande såsom till pension berättigande berör skilda pensionstagare synnerligen slumpartat. Därför har det ansetts bättre att låta nivåförhöjningen omfatta endast pension, som baserar sig på tjänstgöringstid efter arbetspensionslagarnas ikraftträdande.

I de olika pensionslagarna ingår ett sk. samordningsstadgande. På basen av detta begränsas pensionernas sammanlagda belopp till en i lagarna förutsatt maximinivå. Den nuvarande samordningen medför att folkpensionen kan begränsa arbetspensionen och å andra sidan kan arbetspensionen inverka förminskande på vissa av folkpensionens inkomstprövade delar, på understödsdelen, understödstillägget och bostadsbidraget. Dessa samordnings- och förminskningsstadganden föreslås nu ändrade så, att genom ändringen erhålles ett system, som är mera lättskött och ändamålsenligt än det tidigare. Principen härvid bör vara, att pensionstagare med små pensioner i allmänhet skulle utfå sina pensioner oavkortade, medan nivån för de större pensionerna gradvis skulle föras upp till den förutsatta 60 %:s nivån för totalpensionsskyddet. I arbetspension skulle erläggas högst ett belopp, motsvarande 60 % av den pensionsgrundande lön, som utgör samordningsgrund. Ifall denna grund är högre än 1 300 mark i månaden (löneindextalet 315), skulle från sagda 60 %:s gräns avdras folkpensionens grunddel, men likväl inte mera än högst 6 % av den del av samordningsgrunden som överstiger 1 300 mark i månaden.

Å andra sidan skulle 30 § folkpensionslagen (347/56) i motsvarighet härtill ändras så, att vid fastställandet av understödsdelen skulle av pensionen 250 mark i månaden (enligt nivån 1. 1. 1975) lämnas obeaktat, varvid pensionsstagare med stora arbetspensioner skulle i folkpension erhålla endast grunddelen. För en pensionsstagare utan andra inkomster skulle folkpensionens grunddel utbetalas till fullt belopp om arbetspensionen är högst 450 mark i månaden. Dessa ändringar skulle i samverkan ha till följd, att en låginkomsttagare hade möjlighet att i arbetspension och folkpension sammanlagt utfå mera än de nuvarande stadgandena medger, medan åter totalpensionens maximibelopp för en höginkomsttagare i det närmaste skulle förbli oförändrat, men att i stället för den skattefria understödsdelen skulle träda den beskattningsbara arbetspensionen. Det nya systemet leder till ett rättvisare resultat också såtillvida, att enligt detta skulle vid uträkning av arbetspensionen inte folkpensionens understödsdel behöva beaktas. Stadgandet om att schematiskt och alltid till samma belopp, oberoende av individuella skillnader beakta understödsdelen, skulle sålunda avskaffas.

Den inverkan de föreslagna samordningsstadgandena har framgår av exemplen i nedanstående tabell. I kalkylerna har arbetspensionen beaktats såsom utgående med fulla 60 % i enlighet med målsättningen. Som folkpension har grunddelen beaktats och, då arbetspensionens belopp det förutsätter, även understödsdelen och understödstillägget till de belopp, enligt vilka de skall erläggas på ort hörande till den i 27 § folkpensionslagen avsedda andra kommungruppen. I exemplen har dessutom förutsatts, att pensionsstagaren inte har andra inkomster än folkpension och arbetspension. Vid beräkning av beskattningens inverkan har skattegrunderna för år 1974 använts.

Arbets- inkomst mk/mån	Pensionerna sammanlagt		Bruttopensionen i procent av motsvarande arbets- inkomst
	brutto	netto	
700	692	638	99
1 000	803	711	80
1 500	989	820	66
2 000	1 259	999	63
2 500	1 529	1 168	61
3 000	1 800	1 327	60

Den ovan anförda nivåförhöjningen samt de reviderade samordningsstadgandena föreslås

gälla sådana pensioner, som grundar sig på pensionsfall efter det lagarna trätt i kraft.

För tidigare beviljade pensioner föreslås en justering sålunda, att minimipensionsprocenten höjs till 25 %. Beroende på åldersklass är de för närvarande 16...22 %. Samordningsstadgandena skulle kvarstå oförändrade. Tillämpningen av skilda regler för pensioner, som börjat före och efter lagens ikraftträdande påkallas av kostnadssynpunkter. En förhöjning av samtliga löpande pensioner med halva beloppet skulle genast vid ikraftträdandet ha krävt ungefär 500 miljoner mark för täckande av ökningen i de årliga pensionsutgifterna. Då finansieringen av detta i nuvarande skede inte är möjlig, föreslås att förhöjningarna begränsas till minimipensionsprocenten. Å andra sidan har de allra sämst ställda pensionsstagarna i denna grupp redan år 1973 blivit delaktiga av förhöjningarna i folkpensionerna.

Ändringarna i lagen om pension för arbetstagare.

Grundstadgandena gällande nivåförhöjningen i arbetspensionerna föreslås införda i 5 § 1 mom. och 5 a § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare. Förnyandet av samordningen mellan arbetspensioner och folkpension skulle genomföras medelst en ändring i 8 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

De i 5 b § lagen om pension för arbetstagare ingående stadgandena om delpension föreslås ändrade så, att målet för delpensionens nivå skulle vara minst 22 % av lönen. Detta skulle förverkligas genom att delpensionen skulle beroende på arbetstagarens födelseår bestämmas som en proportionell del av den fulla invalidpensionen. För arbetstagare i de äldsta åldersklasserna, före år 1920 födda, skulle delpensionen utgöra 66 % av full invalidpension. För därefter födda arbetstagare skulle delpensionen proportionellt sett nedgå så, att för arbetstagare födda efter år 1926 skulle delpensionen vara hälften av full invalidpension.

Stadgandena i 7 c § lagen om pension för arbetstagare föreslås ändrade så, att arbetspensionens bantillägg skulle erläggas till de arbetstagare, som på grund av arbetspensionsystemets gradvisa ikraftträdande inte kan uppnå den målsatta nivån för full arbetspension. Enligt förslaget skulle bantillägget i minimipensionerna bibehållas oförändrat. Allt efter som pensionsnivån, beroende på arbetstagarens födelseår, överskrider minimipensionsnivån om

33 %, skulle barn tillägget stegvis samman-smälta med pensionen för att slutligen upphöra för arbetstagare födda år 1939 eller senare.

I stadgandena om samordning av de i arbetspensionslagarna avsedda familjepensionerna föreslås en liten ändring. Enligt denna skulle i 8 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare stadgas, att vid samordning av familjepensioner skall barnpension enligt familjepensionslagen (38/69) alltid beaktas i enlighet med det belopp, som erlagges till fader, eller moderlöst barn i kommun hörande till den i 27 § folkpensionslagen avsedda tredje kommundelen.

I 8 § 7 mom. lagen om pension för arbetstagare föreslås ett stadgande, enligt vilken i folkpensionslagen och familjepensionslagen avsedda pensioner vid samordning skulle beaktas sådana, som de till sina belopp är den 1 januari varje år. Avsikten med detta stadgande är att förenkla pensionernas samordning.

Dessutom föreslås i lagen om pension för arbetstagare vissa smärre ändringar av teknisk natur. Stadgandet i 7 a § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare gäller uträkning av familjepensionens belopp i vissa fall. Lagens 19 b § 3 mom. syftar till att möjliggöra beviljande av familjepension i fall, då förmåns-låtaren med all sannolikhet avlidit, men förutsättningar för att dödförklara honom ännu inte föreligger. Familjepensionen skulle härvid beviljas för viss tid fram tills dödförklaring kan ske.

Nivåförhöjningens ikraftträdande.

Enligt den inkomstpolutiska helhetsupp-görelsen skulle arbetspensionernas nivåförhöjning genomföras från den 1 juli 1975. I samma avtal har överenskommit om ett särskilt justeringsförfarande i början av år 1975 samt även därom, att de i enlighet med helhetsupp-görelsen ingångna avtalen kan med samtycke av de centralorganisationer, som är parter i avtalet, uppsägas att upphöra den 31 mars 1975, ifall samförstånd beträffande justeringsförfarandet inte uppnås. För den skull, fastän det för att bereda verkställandet av lagarna är absolut nödvändigt att omedelbart stifta dessa lagar, kommer lagarnas försättande i kraft att, såsom i avtalet förutsättes, ske genom förordning. Däremot föreslås att alla övriga verkställighetsstadganden ges redan i detta sammanhang.

På pensioner, som grundar sig på pensionsfall innan ändringarna trätt i kraft, skulle de nya stadgandena inte tillämpas. Däremot skulle minimibeloppen för redan utgående pensioner höjas till 25 % av lönen. På motsvarande sätt skulle minimibeloppen för utgående delpensioner höjas från 19 % till 21 %.

I ikraftträdelsestadgandena föreslås att infogas noggranna bestämmelser om, när ett pensionsfall skall anses ha inträffat. Utgångspunkten har härvid varit, att på pension, som beviljats enligt de tidigare stadgandena, inte skall tillämpas de nya stadgandena, fastän pensionen efter det lagändringarna trätt i kraft ändras till annan pension, exempelvis invalidpension till ålderspension. Lika självfallet är, att de nya stadgandena inte skall tillämpas, när en tidigare beviljad delpension ändras till full invalidpension eller full invalidpension till delpension. Om däremot pensionstagare, som vid lagändringarnas ikraftträdande erhåller invalidpension, återfår sin arbetsförmåga och senare beviljas ny invalidpension eller ålderspension, tillämpas de nya stadgandena vid uträkning av den nya pensionen.

Fastän förmånslåtaren till familjepension skulle ha dött efter det lagändringarna trätt i kraft, tillämpas vid beviljandet av familjepensionen de gamla stadgandena, om förmåns-låtaren vid sin död erhöll ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension, som bestämts med tillämn-ning av de stadganden, som gällde innan lag-ändringarna trädde i kraft.

Dessutom föreslås att i ikraftträdelsestadgan- det för lagen om pension för arbetstagare skall intas bestämmelser om frivilliga tilläggspensio- ner. Enligt dessa skulle medel som arbets- givaren erlagt för frivilligt pensionsskydd kunna användas för finansiering av det obliga- toriska pensionsskyddet under förutsättning att arbetstagarnas pensionsskydd som helhet inte minskas.

Övriga ändringar i arbetspensionslagarna.

Ändringar, som motsvarar ovan relaterade ändringar i lagen om pension för arbetstagare, föreslås även i lagen om pension för arbets- tagare i kortvariga arbetsförhållanden, i lagen om pension för företagare och i lagen om pen- sion för lantbruksföretagare. Därtill föreslås att 9 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden skall ändras. Av- sikten är att ändra stadgandena om ansvarsför-

delningen av pensionerna så, att ansvaret för pensionerna i enlighet med lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden skulle bestämmas i det närmaste på samma sätt som ansvaret för pensionerna i enlighet med lagen om pension för arbetstagare. Detta skulle innebära, att den i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedda försäkringspremierivån kunde bestämmas enligt ungefär samma grunder som för den i lagen om pension för arbetstagare avsedda försäkringspremie för sk. storarbetsgivares arbetstagares löner. De nya stadgandena om ansvarsfördelningen skulle tillämpas på år 1976 och därefter utgående pensioner.

Vid uträkning av minimibeloppet för i lagen om pension för företagare avsedd pension beaktas av arbetsinkomsten inte den del, som överstiger 31 979,70 mark om året. För den del, som överstiger sagda belopp, tillväxer pensionen endast med 1/12 % per månad av den pensionsgrundande arbetsinkomsten. För att vid förhöjningen av de pensioner, som grundar sig på pensionsfall före lagändringens ikraftträdande, företagarnas pensioner skulle stiga i samma förhållande som arbetstagarnas pensioner, föreslås att sagda tal 1/12 ändras till talet 1/11.

Vid ändringen av lagen om pension för lantbruksföretagare har även beaktats nivåförhöjningens inverkan på generationsväxlingspensionen. Dessa pensioners grundbelopp skulle höjas från lagarnas ikraftträdande på samma sätt som de övriga arbetspensionerna.

I 6 c § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare har tilläggsdelen i generationsväxlingspensionen definierats genom en hänvisning till det i 8 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedda beloppet för folkpensionen. För den skull är det nödvändigt att nu definiera generationsväxlingspensionens tilläggsdel på nytt. Enligt det nya stadgandet skulle tilläggsdelen motsvara beloppet av folkpensionens grunddel och full understödsdel i kommun hörande till den i 27 § folkpensionslagen avsedda tredje kommungruppen.

Utöver ovan sagda ändringar föreslås även ändring i 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare. Enligt förslaget skulle den i 1 mom. för nedsatt försäkringspremie fastställda gränsen, som nu hänför sig till företaget, ändras så att den härefter hänför sig till företagaren och dessutom höjas från 9 593,91

mark till 12 791,88 mark. Den föreslagna ändringen baserar sig på uppgörelsen om lantbruksinkomsten. I motsats till de övriga ändrade stadgandena i lagen om pension för lantbruksföretagare skulle 10 § 1 mom. tillämpas redan från den 1 januari 1975.

Annan lagstiftning.

Ändringen av 30 § folkpensionslagen ansluter sig till förnyandet av samordningen mellan arbetspensioner och folkpension. Efter ändringen skulle arbetspensionen vid fastställandet av folkpensionens understödsdel räknas som årsinkomst beroende på, om arbetspensionen grundar sig på före den 1 juli 1975 inträffat pensionsfall eller inte. Har pensionsfallet inträffat före sagda dag, skulle arbetspensionen vid fastställandet av folkpensionens understödsdel beaktas såsom prioriterad inkomst liksom hittills. Däremot skulle arbetspension, som grundar sig på pensionsfall efter den 30 juni 1975, beaktas som prioriterad inkomst endast till ett belopp om 3 000 mark.

I 30 c § folkpensionslagen föreslås stadganden om, när till arbetspension berättigande pensionsfall skall anses ha inträffat. Dessa stadganden motsvarar till sitt innehåll de definitioner av pensionsfall, som ingår i ikraftträdelsestadgandena för ändringarna i arbetspensionslagarna.

Giltighetstiden för lagen om temporär ändring av 30 § folkpensionslagen föreslås förlängd till den 30 juni 1975. Därefter skulle de föreslagna ändringarna i 30 § 2 mom. 3 och 4 punkten folkpensionslagen träda i kraft. Samtidigt som giltighetstiden för lagen om temporär ändring av 30 § folkpensionslagen förlängs bör i motsvarande mån förlängas giltighetstiden för lagen om anmälan om val av pensionsrätt i vissa fall.

Kostnader för förnyelserna.

Förnyelsen av arbetspensionerna har beräknats höja försäkringspremierna vid ikraftträdelseskedet med en procentenhet, efter ett år med ytterligare en procentenhet och ett år därefter med 1,7 procentenheter, således med sammanlagt 3,7 procentenheter. Om lagen träder i kraft den 1 juli 1975 och den erforderliga premieförhöjningen fördelas jämnt på åren 1975—1980, motsvarar förhöjningen 3,0 procentenheter av lönerna. Pensionsutgifterna

skulle under det första året växa med 60 miljoner mark, följande år med 220 miljoner mark och år 1980 med 600 miljoner mark. Lagändringarna skulle i viss mån minska tillväxten av folkpensionsutgifterna och på så sätt lätta på det förhöjningsstryck som förefinns i fråga om de försäkringspremier som skall erläggas till folkpensionsanstalten.

Ändringarna av lagen om pension för lantbruksföretagare skulle enligt uppskattning för staten medföra en utgiftsökning av 12 miljoner mark år 1975 och 22 miljoner mark år 1976. År 1980 skulle statens tilläggsutgifter uppgå till ungefär 50 miljoner mark.

Lagändringar, som förverkligas särskilt.

Regeringen förelägger riksdagen särskilt för sig ett lagförslag om ändring av 30 § folkpensionslagen, vars innebörd är, att sytning vid

fastställande av folkpensionens grunddel skall betraktas som prioriterad inkomst till ett högre belopp än hittills.

För att de föreslagna ändringarna av arbetspensionslagarna inte skall leda till en minskning av de folkpensioner, som redan erlagges, kommer regeringen likaså inom kort att förelägga riksdagen ett förslag till stadganden om bevarande av pensionernas inkomstprövade delar för folkpensionstagare, som redan erhåller pension.

Ändringarna av arbetspensionslagarna inverkar också på pensionsskyddet för anställda i statens, kommunernas, kyrkans och vissa andra offentliga inrättnings tjänst. Förslag till ändring av dessa pensionslagar förelägges riksdagen särskilt för sig.

Med stöd av vad ovan anförts förelägges Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med Riksdagens beslut

ändras 5 §, 5 a § 2 mom., 5 b och 7 c §§, 8 § 2 och 5 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, av dessa lagrum 5 och 5 b §§ sådana de lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72), 5 a § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 20 december 1968 (690/68), 7 c § sådan den lyder i lag av den 18 juni 1971 (500/71), 8 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 4 januari 1974 (11/74) och 8 § 5 mom. sådant det lyder i lag av den 4 juli 1969 (439/69), samt

fogas till lagens 7 a §, sådan den lyder ändrad genom lag av den 16 december 1966 (639/69) och genom förenämnda lag av den 29 december 1972, ett nytt 4 mom., till 8 §, sådan den lyder ändrad genom förenämnda lagar av den 16 december 1966, 4 juli 1969 och genom förenämnda lagar av den 18 juni 1971, 29 december 1972 och 4 januari 1974 samt genom lag av den 14 juli 1969 (469/69), ett nytt 7 mom., varvid det nuvarande 7 mom. blir 8 mom., samt till 19 b §, sådan den lyder i förenämnda lag av den 16 december 1966, ett nytt 3 mom. som följer:

5 §.

Ålderspensionens belopp utgör för varje hel månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden 1/8 procent av den pensionsgrundande löns belopp. Skall i till pension berättigande tjänstgöringstid medräknas tid före den 1 juli 1962, utgör ålderspensionens belopp likvärt till denna del för varje hel månad av den till pension berättigande tjänstgöringstiden 1/12 procent av den pensionsgrundande löns belopp.

Beviljas ålderspension från annan tidpunkt

än från ingången av den månad, som närmast följer på uppnåendet av pensionsåldern, ändras pensionens belopp beroende på begynnelse-tidpunkten sålunda att beloppet uträknas enligt försäkringsmatematiska principer på sätt social- och hälsovårdsministeriet bestämmer.

5 a §.

Skall såsom till pension berättigande tjänstgöringstid räknas tiden från och med den 1 juli 1962 tills arbetstagaren uppnår 65 års ål-

der, utgör pensionens minimibelopp 33 procent av den pensionsgrundande löns belopp.

5 b §.

Invalidpension beviljas antingen som full pension eller som delpension. Full invalidpension beviljas arbetstagare, vars arbetsförmåga, uppskattad i enlighet med 4 § 3 mom. är nedsett åtminstone under ett år med minst tre femtedelar. I annat fall beviljas invalidpensionen som delpension.

Den fulla invalidpensionens storlek fastställs enligt 5 och 5 a §§. Delpensionen utgör hälften av full pension. Är arbetstagaren likväl född före den 1 januari 1927, utgör delpensionen följande procenttal av den fulla pensionen:

Födelseår	Delpensionen i procent av full pension
1919 eller tidigare	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

Förändras invalidpensionstagares arbetsförmåga så, att förändringen enligt 1 mom. inverkar på pensionens storlek, och kan förändringen, med beaktande jämväl av den tid som redan förflutit, uppskattas bli bestående åtminstone under ett år, justeras pensionens belopp på ansökan av pensionstagaren eller på pensionsanstaltens initiativ från och med den månad som närmast följer på förändringen. Pensionen minskas dock icke för tid, för vilken den redan utbetalats, och höjes ej för längre tid än sex månader före den kalendermånad, som närmast följer efter det pensionstagaren ansökte om eller pensionsanstalten vidtog åtgärder för justering.

Utan hinder av vad i 3 mom. är stadgat må vid indragning av invalidpension beslut fattas om att pensionen utgår såsom delpension för viss tid, vilken kan vara kortare än ett år.

7 a §.

Beviljas familjepension efter förmånslätare, som vid sin död icke erhöi pension, uträknas

pensionen som om förmånslätaren på sin dödsdag skulle ha blivit arbetsförmögen, därest förmånstagare icke annat utreder.

7 c §.

Är ålders- eller invalidpensionstagare född före den 1 januari 1939 och har denne eller dennes make sådant i 4 § 5 mom. avsett barn under 18 år, vilket vore berättigat till familjepension efter pensionstagaren, lägges till pensionen ett barn tillägg.

Är pensionstagaren född före den 1 januari 1920, utgör barn tillägget för ett barn 20 procent av pensionens belopp. Är pensionstagaren född efter ovan sagda tidpunkt, minskas procenttalet 20 med ett för vart år, med vilket pensionstagarens födelseår överstiger år 1919. För två eller flere barn utgår barn tillägget med dubbla beloppet.

Förändras antalet till barn tillägg berättigande barn, verkställes därav föranledd justering av pensionen från ingången av den utbetalningsperiod, som följer närmast efter förändringen.

8 §.

Samordningsgränsen uträknas utgående från samordningsgrunden, som med i 3 mom. stadgade undantag utgöres av den högsta pensionsgrundande lönen. Samordningsgränsen erhålles genom att av samordningsgrunden tas 60 procent, varifrån avdras, ifall samordningsgrunden överstiger 586 mark i månaden, 6 procent av den överskjutande delen, dock högst ett belopp motsvarande folkpensionens grunddel. Vid samordning av såsom delpension beviljad invalidpension utgör samordningsgränsen 30 procent av samordningsgrunden.

Överstiger det sammanlagda beloppet av familjepension, som utgår enligt i denna lag stadgade minimivillkor, annan familjepension, som motsvarar i 4 mom. nämnd grundpension, eller familjepension eller fortsatt ersättning som motsvarar i 1 mom. nämnd annan pension eller fortsatt ersättning, vilka beviljats förmånstagarna med anledning av samma förmånslätares död, samordningsgränsen, avdrages från den pension som utgår enligt denna lag ett belopp, som utgör en lika stor del av det överskjutande beloppet som den enligt i denna lag stadgade minimivillkor utgående familjepensionen utgör av alla de familjepensioner som motsvara de

i 4 mom. nämnda grundpensionerna. Härvid beaktas likväl icke för viss tid beviljad förhöjning, som ingår i pension eller fortsatt ersättning. Samordningsgränsen utgör 60 procent av den i enlighet med 2 och 3 mom. uträknade samordningsgrunden för den förmånslätaren tillkommande pension som ligger till grund för familjepensionen, minskat för ettvarit barn, som ej fyllt 16 år och som är förmånstagare, med beloppet för den i familjepensionslagen avsedda pension, som skall erläggas till fader- eller moderlöst barn i kommun hörande till den i 27 § folkpensionslagen avsedda tredje kommungruppen, samt, om även änka är i denna lag avsedd förmånstagare, med beloppet av grunddelen av den änkepension som utgår enligt familjepensionslagen. Såsom avdrag enligt familjepensionslagen beaktas likväl icke mera än 30 procent av samordningsgrunden. Har familjepensionen på grund av förmånstagarnas antal minskats i enlighet med 7 a § 1 mom., nedsettes ovan anförda procenttal i samma proportion.

De i folkpensionslagen och familjepensionslagen avsedda pensionerna beaktas vid tillämpning av 2 och 5 mom. till de belopp de uppgår till den 1 januari respektive år.

19 b §.

Kan utredning om förmånslätares död icke förebringas, ehuru det är sannolikt, att förmånslätaren är död, må familjepension beviljas för viss tid.

Om denna lags ikraftträdande stadgas genom förordning.

Denna lag tillämpas på pension, som grundar sig på under lagens giltighetstid inträffat pensionsfall. Stadgandena i 8 § 7 mom. tillämpas dock på samordning av pensioner, som berör tid efter lagens ikraftträdande.

Är pensionstagare med ålders-, full invalid- eller arbetslöshetspension eller familjepensions förmånslätare född före den 1 juli 1922 och grundar sig pensionen på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, tillämpas vid fastställandet av hans pension eller efter honom utgående familjepension 5 a § lagen om

pension för arbetstagare, sådant detta lagrum lyder i lag av den 20 december 1968 (690/68), sålunda ändrad, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1919 år 1922 och i stället för procentalen 16—22 användes procenttalet 25. På motsvarande sätt tillämpas på såsom delpension beviljad invalidpension, då pensionstagaren är född före den 1 juli 1939 och pensionen grundar sig på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, 5 b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, sådant detta lagrum lyder i lag av den 28 december 1972 (934/72), sålunda ändrad, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1935 år 1939 och i stället för procenttalet 38 användes procenttalet 42. Ovan avsedd justering av pension verkställes för tid från denna lags ikraftträdande, om pensionen även annars skulle utbetalas för sagda tid. Vid denna justering skall samordning av pensioner förrättas ånyo, likväl så att utgående pensions belopp icke minskas.

Har arbetsgivaren innan denna lag trädde i kraft för sina arbetstagare anordnat pensionskydd, i fråga om vilket pensionen till beloppet är större än pensionen enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare, kan utan hinder av vad annorstädes i lag är stadgat, genom ändring av villkoren för ifrågasvarande försäkring eller stadgarna för pensionskassa eller pensionsstiftelse i det tidigare pensionskyddet företagas avdrag, som motsvarar pensionsförhöjningarna enligt denna lag, under förutsättning, att pensionskyddet som helhet till sitt penningvärde icke kan anses ha nedgått. Härvid må de medel, som frigöres från det tidigare pensionssystemet, i enlighet med anvisningar som utfärdats av social- och hälsovårdsministeriet användas för bekostande av pensionskydd som avses i lagen om pension för arbetstagare. Ministeriet kan även eljest utfärda närmare anvisningar om tillämpningen av detta moment.

Vid tillämpning av 2 och 3 mom. anses pensionsfall ha inträffat, då arbetstagaren uppnått till pension berättigande ålder, då arbetstagaren blivit i till pension berättigande grad arbetsoförmögen, då för arbetstagaren till arbetslöshetspension berättigande intyg av arbetskraftsmyndighet första gången utfärdats eller då familjepensions förmånslätare avlidit. Härvid anses likväl icke nytt pensionsfall ha inträffat, då arbetslöshetspension förändras

till invalidpension, då pension förändras till ålderspension och ej heller då rätt till familjepension uppkommer efter pensionstagare.

Ovan i 8 § 2 mom. av denna lag stadgat markbelopp motsvarar det för år 1966 fastställda löneindextalet.

Lag

angående ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

I enlighet med Riksdagens beslut

ändras i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden 1 § 1 mom., 5 § 1 och 2 mom. samt 9 §,

av dessa lagrum 1 § 1 mom. och 5 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag av den 29 december 1972 (935/72) och 9 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 16 december 1966 och den 18 juni 1971 (640/66 och 501/71), som följer:

1 §.

För arbetstagare, som är sysselsatt i skogsarbete, flottningsarbete, olika till gårdsbruk och trädgårdshushållning hörande arbeten, jord-, vatten- och husbyggnadsarbete, jordförbättringsarbete, arbete inom torvindustrin eller hamnarbete eller som tjänstgör på fartyg i inrikesfart eller, enligt vad därom genom förordning stadgas, arbetar inom sådant område, som kännetecknas av kortvariga arbetsförhållanden, skall arbetsgivaren bekosta pensionsskydd för ålderdom och invaliditet samt åt sådan arbetstagares anhöriga familjepensionsskydd i enlighet med denna lag. Såframt i denna lag icke annorlunda stadgas, gäller i övrigt i tillämpliga delar vad i 3 § 2—4 mom., 4 § 1, 3, 5 och 6 mom., 4 a—4 c §§, 5 b § 3 och 4 mom., 7 a—10 §§, 12 §, 13 § 3 mom., 14 §, 15 a—18 §§ och 19 a—23 §§ lagen om pension för arbetstagare är stadgat.

i beaktande såsom grund för pension. Är arbetstagare född före den 1 juli 1919, höjes pensionen genom att den multipliceras med det tal, som erhålles, då talet 264 divideras med antalet månader, som ingå i tiden från början av juli 1962 till utgången av den kalendermånad, under vilken arbetstagaren fyller 65 år. Social- och hälsovårdsministeriet må utfärda närmare bestämmelser angående beräkningen av ovan avsedd förhöjning.

Invalidpension beviljas antingen som full pension eller som delpension. Den fulla invalidpensionens storlek fastställes enligt 1 mom. och den beviljas arbetstagare, vars arbetsförmåga, uppskattad i enlighet med 4 § 2 mom., är nedsatt med minst tre femtedelar åtminstone under ett år. I annat fall beviljas invalidpensionen som delpension och dess belopp utgör hälften av full pension. Är arbetstagaren likväl född före den 1 januari 1927 utgör delpensionen följande procenttal av den fulla pensionen:

5 §.

Ålderspensionens årliga belopp utgör en och en halv procent av det sammanlagda beloppet av de jämlikt 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade löner, som arbetstagaren förtjänat efter det han fyllt 23 år, och på grundvalen av vilka försäkringspremie erlagts i enlighet med denna lag. Har arbetstagare under något kalenderår i arbeten, som avses i denna lag, förtjänat mindre än 200 mark, tages under sådant år förtjänad lön likväl icke

Födelseår	Delpensionen i procent av full pension
1919 eller tidigare	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

9 §.

För det i denna lag stadgade pensionskyddet svara de i 2 § avsedda pensionsanstalterna, såframt de icke annorlunda överenskommit, på följande sätt:

1) för ålderspension till arbetstagare, som den 1 juli 1962 icke hade fyllt 50 år, svarar envar pensionsanstalt till den del pensionen baserar sig på löner, som intjänats före det kalenderår, under vilket arbetstagaren fyller 55 år, för det belopp, som motsvarar det i enlighet med de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda allmänna grunderna beräknade pensionsansvaret;

2) för invalidpension, som beviljats med tillämpning av 7 § 1 mom., samt för familjepension, vilken skall erläggas efter förmåns-lätare, som avlidit efter år 1970, och till grund för vilken ligger förmånslätarens invalidpension, uträknad med tillämpning av 7 § 1 mom., till den del den utbetalats för tid före utgången av den månad, under vilken förmånslätaren skulle ha uppnått pensions-åldern, i dessa pensioner även inbegripet jämlikt lagen om pension för arbetstagare måhända utgående del av pension, men icke förhöjning enligt 7 c § sagda lag eller med stöd av 9 § samma lag efter pensionens begynnelse företagna förhöjningar, svarar enbart den pensionsanstalt, till vars verksamhetskrets arbets-tagaren eller förmånslätaren hörde, då han ådrog sig sjukdom, lyte eller skada, som avses i 7 § 1 mom., eller, om han då icke längre stod i denna lag underkastat arbetsförhållande, den pensionsanstalt, till vars verksamhetskrets han senast hade hört;

3) för övriga ålders-, invalid- och familjepensioner, med undantag av belopp, som skall erläggas i enlighet med 12 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, ävensom för de delar av pension, som överstiga i 1 och 2 punkten nämnda belopp, för arbetslöshetspension samt för motsvarande, jämlikt lagen om pension för arbetstagare utgående pensioner och delar av pension, som motsvara minimipensionskyddet, ävensom för pensions-skyddscentralens kostnader svara pensionsanstalterna tillsammans med de pensionsanstalter, som bedriva i lagen om pension för arbetstagare avsedd verksamhet, såsom i 12 § 1 mom. 4 och 5 punkterna lagen om pension för arbetstagare är stadgat; samt

4) skall på denna lag grundad pension, för vilken två eller flere pensionsanstalter svara,

minska i enlighet med 8 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, fördelas minskningen mellan pensionsanstalterna i proportion till de pensionsdelar, för vilka de ansvara.

Pensionskyddscentralen utfärdar vid behov närmare anvisningar beträffande ansvarighetens fördelning och avgör saken, ifall meningsskiljaktigheter uppkomma mellan pensionsanstalterna.

Om denna lags ikraftträdande stadgas genom förordning.

Denna lag tillämpas på pension, som grundar sig på efter lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall.

Är pensionstagare med ålders-, full invalid- eller arbetslöshetspension eller familjepensions förmånslätare född före den 1 juli 1922 och grundar sig pensionen på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, tillämpas vid uträkning av hans pension eller efter honom utgående familjepension 5 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1972 (935/72), sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1919 år 1922 och i stället för de i 5 a § lagen om pension för arbetstagare stadgade procentalen användes procenttalet 25. På motsvarande sätt tillämpas på såsom delpension beviljad invalidpension, då pensionstagaren är född före den 1 juli 1939 och pensionen grundar sig på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, 5 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, sådant detta lagrum lyder i nämnda lag av den 29 december 1972, sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1935 år 1939 och i stället för procenttalet 38 användes procenttalet 42. Ovan avsedd justering av pension verkställs för tid från denna lags ikraftträdande, om pension även annars skulle utbetalas för sagda tid. Därvid skall därtill beaktas, vad i 3 och 4 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen av den 20 december 1968 (961/68) angående ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden är stadgat. Vid denna justering skall samordning av pensioner förträttas ånyo, likväl så att utgående pensions belopp icke minskas.

Vid tillämpning av 2 och 3 mom. anses pensionsfall ha inträffat, då arbetstagaren uppnått

9 §.

För det i denna lag stadgade pensionsskyddet svara de i 2 § avsedda pensionsanstalterna, såframt de icke annorlunda överenskommit, på följande sätt:

1) för ålderspension till arbetstagare, som den 1 juli 1962 icke hade fyllt 50 år, svarar envar pensionsanstalt till den del pensionen baserar sig på löner, som intjänats före det kalenderår, under vilket arbetstagaren fyller 55 år, för det belopp, som motsvarar det i enlighet med de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda allmänna grunderna beräknade pensionsansvaret;

2) för invalidpension, som beviljats med tillämpning av 7 § 1 mom., samt för familjepension, vilken skall erläggas efter förmåns-lätare, som avlidit efter år 1970, och till grund för vilken ligger förmånslätarens invalidpension, uträknad med tillämpning av 7 § 1 mom., till den del den utbetalats för tid före utgången av den månad, under vilken förmånslätaren skulle ha uppnått pensions-åldern, i dessa pensioner även inbegripet jämlikt lagen om pension för arbetstagare måhända utgående del av pension, men icke förhöjning enligt 7 c § sagda lag eller med stöd av 9 § samma lag efter pensionens begynnelse företagna förhöjningar, svarar enbart den pensionsanstalt, till vars verksamhetskrets arbets-tagaren eller förmånslätaren hörde, då han ådrog sig sjukdom, lyte eller skada, som avses i 7 § 1 mom., eller, om han då icke längre stod i denna lag underkastat arbetsförhållande, den pensionsanstalt, till vars verksamhetskrets han senast hade hört;

3) för övriga ålders-, invalid- och familjepensioner, med undantag av belopp, som skall erläggas i enlighet med 12 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, ävensom för de delar av pension, som överstiga i 1 och 2 punkten nämnda belopp, för arbetslöshetspension samt för motsvarande, jämlikt lagen om pension för arbetstagare utgående pensioner och delar av pension, som motsvara minimipensionsskyddet, ävensom för pensions-skyddscentralens kostnader svara pensionsanstalterna tillsammans med de pensionsanstalter, som bedriva i lagen om pension för arbetstagare avsedd verksamhet, såsom i 12 § 1 mom. 4 och 5 punkterna lagen om pension för arbetstagare är stadgat; samt

4) skall på denna lag grundad pension, för vilken två eller flere pensionsanstalter svara,

minskas i enlighet med 8 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, fördelas minskningen mellan pensionsanstalterna i proportion till de pensionsdelar, för vilka de ansvara.

Pensionsskyddscentralen utfärdar vid behov närmare anvisningar beträffande ansvarighetens fördelning och avgör saken, ifall meningsskiljaktigheter uppkomma mellan pensionsanstalterna.

Om denna lags ikraftträdande stadgas genom förordning.

Denna lag tillämpas på pension, som grundar sig på efter lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall.

Är pensionstagare med ålders-, full invalid- eller arbetslöshetspension eller familjepensions förmånslätare född före den 1 juli 1922 och grundar sig pensionen på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, tillämpas vid uträkning av hans pension eller efter honom utgående familjepension 5 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1972 (935/72), sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1919 år 1922 och i stället för de i 5 a § lagen om pension för arbetstagare stadgade procentalen användes procenttalet 25. På motsvarande sätt tillämpas på såsom delpension beviljad invalidpension, då pensionstagaren är född före den 1 juli 1939 och pensionen grundar sig på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, 5 § 2 mom., lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, sådant detta lagrum lyder i nämnda lag av den 29 december 1972, sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1935 år 1939 och i stället för procenttalet 38 användes procenttalet 42. Ovan avsedd justering av pension verkställes för tid från denna lags ikraftträdande, om pension även annars skulle utbetalas för sagda tid. Därvid skall därtill beaktas, vad i 3 och 4 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen av den 20 december 1968 (961/68) angående ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden är stadgat. Vid denna justering skall samordning av pensioner förrättas ånyo, likväl så att utgående pensions belopp icke minskas.

Vid tillämpning av 2 och 3 mom. anses pensionsfall ha inträffat, då arbetstagaren uppnått

9 a §§, 11 § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 13 och 14 §§ samt 16—21 a och 22 §§ lagen om pension för arbetstagare samt i 10 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden är stadgat.

Vid tillämpning av 7 c § lagen om pension för arbetstagare anses såsom födelseårsgräns i stället för år 1939 år 1947, i stället för år 1920 år 1928 och i stället för år 1919 år 1927.

22 §.

Utan hinder av vad i 6 § 1 mom. är stadgat utgör beloppet av ålderspension och full invalidpension för lantbruksföretagare, som är född före den 1 januari 1927, om såsom till pension berättigande skall beaktas tiden från den 1 januari 1970 till dess lantbruksföretagaren fyller 65 år, 33 procent av den pensionsgrundande arbetsinkomsten. Skall såsom till pension berättigande icke beaktas hela förenämnda tid, utgör pensionens belopp en proportionellt lika stor del av sagda pension som antalet till pension berättigande månader utgör av det i hela förenämnda tid ingående antalet fulla månader. Är lantbruksföretagaren född före den 1 januari 1935, uträknas såsom delpension beviljad invalidpension sålunda, att delpensionen utgör följande procenttal av den fulla pensionen:

Födelseår	Delpensionen i procent av full pension
1927 eller tidigare	66
1928	64
1929	62
1930	60
1931	58
1932	56
1933	54
1934	52

Vad i 5 mom. är stadgat gäller även den som beviljats i 11 § 2 och 3 mom. avsedd frivillig försäkring.

Stadgandena i 10 § 1 mom. av denna lag träder i kraft den 1 januari 1975. I övrigt stadgas om denna lags ikraftträdande genom förordning.

Denna lag tillämpas på pension, som grundar sig på efter den 30 juni 1975 inträffat pensionsfall.

Är pensionstagare med ålders-, full invalid- eller arbetslöshetspension eller familjepensions förmånsåtagare född före den 1 januari 1930 och grundar sig pensionen på före den 1 juli 1975 inträffat pensionsfall, tillämpas vid uträkning av hans pension eller efter honom utgående familjepension 22 § 5 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1972 (936/72), sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1927 år 1930 och i stället för procenttalet 22 användes procenttalet 25. På motsvarande sätt tillämpas på såsom delpension beviljad invalidpension, då pensionstagaren är född före den 1 januari 1947 och pensionen grundar sig på före den 1 juli 1975 inträffat pensionsfall, sagda 22 § 5 mom. sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1943 år 1947 och i stället för procenttalet 38 användes procenttalet 42. Ovan avsedd justering av pension verkställs för tid från den 1 juli 1975, om pensionen även annars skulle utbetalas för sagda tid. Vid denna justering skall samordning av pensioner förtäntas ånyo, likväl så att utgående pension icke minskas.

Vid tillämpning av 2 och 3 mom. anses pensionsfall ha inträffat, då lantbruksföretagaren uppnått till pension berättigande ålder, då lantbruksföretagaren blivit i till pension berättigande grad arbetsoförmögen, då för lantbruksföretagaren till arbetslöshetspension berättigande intyg av Arbetskraftsmyndighet första gången utfärdats, då för utfärdande av generationsväxlingspension överlåtelse av brukningsenhet skett eller då i 6 g § lagen om pension för lantbruksföretagare avsett villkorligt beslut om beviljande av generationsväxlingspension meddelats eller då familjepensions förmånsåtagare avlidit. Härvid anses likväl icke nytt pensionsfall ha inträffat, då arbetslöshetspension förändras till invalidpension, då invalidpension förändras till generationsväxlingspension, då pension förändras till ålderspension och ej heller då rätt till familjepension uppkommer efter pensionstagare.

Ovan i 10 § 1 mom. av denna lag stadgat markbelopp motsvarar det för år 1970 fastställda löneindextalet.

Lag

angående ändring av lagen om pension för företagare.

I enlighet med Riksdagens beslut

ändras 17 § 1 mom. och 19 § 5 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/69), sådana dessa lagrum lyder i lag av den 29 december 1972 (937/72), samt

fogas till lagens 17 § ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2, 3 och 4 mom. blir 3, 4 och 5 mom., och till 19 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 7 juli 1970 (468/70) och genom förenämnda lag av den 29 december 1972, ett nytt 6 mom., varvid det nuvarande 6 mom. blir 7 mom., som följer:

17 §.
Såframt ej annat följer av denna lag, skall ytterligare i tillämpliga delar gälla vad i 3 § 1, 3 och 4 mom., 4, 4 b, 4 c, 5 b, 7 a och 7 c—10 §§, 11 § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom., 13 och 14 §§ samt 16—21 a och 22 §§ lagen om pension för arbetstagare är stadgat.

Vid tillämpning av stadgandena i 7 c § lagen om pension för arbetstagare anses såsom födelseårsgräns i stället för år 1939 år 1947, i stället för år 1920 år 1928 och i stället för år 1919 år 1927.

19 §.

Utän hinder av vad i 5 § 1 mom. är stadgat utgör beloppet av ålderspension och full invalidpension för företagare, som är född före den 1 januari 1927, om såsom till pension berättigande skall beaktas tiden från den 1 januari 1970 till dess företagaren fyller 65 år, 33 procent av den pensionsgrundande arbetsinkomsten upp till ett årligt inkomstbelopp om 20 000 mark samt av den överstigande delen av arbetsinkomsten 1/8 procent för varje till pension berättigande full månad. På sagda gränsbelopp tillämpas stadgandena i 13 § denna lag. Skall såsom till pension berättigande icke beaktas hela ovan nämnda tid, utgör pensionens belopp en proportionellt lika stor del av ovan avsedda belopp som antalet till pension berättigande månader utgör av det i hela nämnda tid ingående antalet fulla månader. Är företagaren född före den 1 januari 1935, uträknas såsom delpension beviljad invalidpension sålunda, att delpensionen utgör följande procenttal av den fulla pensionen:

Födelseår	Delpensionen i procent av full pension
1927 eller tidigare	66
1928	64

1929	62
1930	60
1931	58
1932	56
1933	54
1934	52

Vad i 5 mom. är stadgat gäller även den som beviljats i 11 § 2 mom. avsedd frivillig försäkring.

Om denna lags ikraftträdande stadgas genom förordning.

Denna lag tillämpas på pension, som grundar sig på under lagens giltighetstid inträffat pensionsfall.

Är pensionstagare med ålders-, full invalid- eller arbetslöshetspension eller familjepensions förmånsåtagare född före den 1 januari 1930 och grundar sig pensionen på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, tillämpas vid uträkning av hans pension eller efter honom utgående familjepension 19 § 5 mom. lagen om pension för företagare, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1972 (937/72), sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1927 år 1930 och i stället för procenttalet 22 användes procenttalet 25 samt för procenttalet 1/12 procenttalet 1/11. På motsvarande sätt tillämpas vid uträkning av såsom delpension beviljad invalidpension, då pensionstagaren är född före den 1 januari 1947 och pensionen grundar sig på före lagens ikraftträdande inträffat pensionsfall, sagda 19 § 5 mom. sålunda ändrat, att såsom födelseårsgräns anses i stället för år 1943 år 1947 och i stället för procenttalet 38 användes procenttalet 42 samt för procenttalet 1/12 procenttalet 1/11. Ovan avsedd justering av pension verkställes för tid från denna lags ikraftträdande, om pensionen även annars skulle utbetalas för sagda

tid. Vid denna justering skall samordning av pensioner förrättas ånyo, likväl så att utgående pensions belopp icke minskas.

Vid tillämpning av 2 och 3 mom. anses pensionsfall ha inträffat, då företagaren uppnått till pension berättigande ålder, då företagaren blivit i till pension berättigande grad arbetsförmögen, då för företagaren till arbetslöshetspension berättigande intyg av arbetskraftsmyndighet första gången utfärdats eller då

familjepensions förmånsåtagare avlidit. Härvid anses likväl icke nytt pensionsfall ha inträffat, då arbetslöshetspension förändras till invalidpension, då pension förändras till ålderspension och ej heller då rätt till familjepension uppkommer efter pensionstagare.

Ovan i 19 § 5 mom. av denna lag stadgat markbelopp motsvarar det för år 1970 fastställda löneindextalet.

Lag

om ändring av folkpensionslagen.

I enlighet med Riksdagens beslut ändras 30 § 2 mom. 3 och 4 punkterna samt 4 mom. folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56), av dessa lagrum 2 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag av den 20 maj 1966 (295/66) och 4 mom. sådant det lyder i lag av den 15 mars 1974 (220/74), samt fogas till lagen en ny 30 c § som följer:

30 §.

Såsom årsinkomst räknas icke:

3) om i denna punkt avsedd pension grundar sig på pensionsfall, som inträffat före den 1 juli 1975, ålders- och invalidpension, som utgår i enlighet med de i lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för lantbruksföretagare och lagen om pension för företagare fastställda minimivillkoren, med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden eller lagen om sjömanspensioner beviljad ålders- och invalidpension samt av sådana ålders- och invalidpensioner, som avses i 8 § 4 mom. 3—9 punkterna lagen om pension för arbetstagare, ett belopp, som för varje pension utgör 1/9 procent av den pensionsgrundande lönen för varje månad, som beaktats vid fastställandet av pensionen, dock icke flera än 360 månader;

4) till pensionstagare eller till pensionstagarens make utgående ålders- eller invalidpension, som grundar sig på efter den 30 juni 1975 inträffat pensionsfall och beviljats enligt i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd lag, pensionsstadga eller pensionsreglemente eller enligt lagen om sjömanspensioner,

till den del dessa pensioners sammanlagda belopp, räknat för vardera maken särskilt för sig, icke överstiger 3 000 mark;

Vad i 2 mom. 3, 4 och 10 punkterna sagts om ålders- och invalidpension tillämpas på motsvarande sätt även på arbetslöshets- och generationsväxlingspension.

30 c §.

Ovan i 30 § 2 mom. 3 och 4 punkterna avsett pensionsfall anses ha inträffat,

1) då försäkrad uppnått till erhållande av pension berättigande pensionsålder;

2) då försäkrad blivit i till erhållande av pension berättigande grad arbetsförmögen;

3) då för försäkrad av arbetskraftsmyndighet första gången utfärdats till arbetslöshetspension berättigande intyg;

4) då överlåtelse av brukningsenhet för erhållande av generationsväxlingspension skett eller i 6 g § lagen om pension för lantbruksföretagare avsett villkorligt beslut om beviljande av generationsväxlingspension meddelats.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat, anses nytt pensionsfall icke ha inträffat, då arbetslöshetspension förändras till invalidpension, då invalidpension förändras till generationsväx-

lingspension, ej heller då pension förändras till ålderspension.

Om denna lags ikraftträdande stadgas genom förordning.

Före lagens ikraftträdande skall folkpensionsanstalten skrida till erforderliga åtgärder för lagens verkställighet.

Vid genomförande av sådan förhöjning eller minskning, som avses i lagen om bindande av de i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden vid levnadskostnaderna (348/56) anses i 30 § 2 mom. 4 punkten stadgat markbelopp motsvara det poängtal för officiella levnadskostnadsindexet, enligt vilket tal storleken av de folkpensioner, som erlägges den 1 januari 1975, uträknas.

Lag

angående förlängning av giltighetstiden för lagen om temporär ändring av 30 § folkpensionslagen.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

Lagen den 29 december 1973 om temporär ändring av 30 § folkpensionslagen (1001/73) skall alljämt äga tillämpning till den 30 juni 1975.

Lag

angående förlängning av giltighetstiden för lagen om anmälan om val av pensionsrätt i vissa fall.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

Lagen den 29 december 1973 om anmälan om val av pensionsrätt i vissa fall (1002/73) skall alljämt äga tillämpning till den 30 juni 1976.

Helsingfors den 11 april 1974.

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister